

Tulevaisuusperspektiivit Aikuiskoulutus nyt -kampanjassa

— Missä vietät iäisyytesi?

Tämän kysymyksen luki Leevi Sytky maantien varressa olevasta uskonnollisesta julisteesta.

— Enpä ole vielä tullut ajatelleeksi, mutisi Leevi jonkinlaisen vastauksen kysymykseen ja sytytti savukkeen.

Mutta pari peninkulmaa myöhemmin hän ajoi epähuomiossa junan alle.

VEIKKO HUOVINEN, RASVAMAKSA.

Kampanjointi muuttuvaan ympäristöön

Koulutus on tavaramarkkinoiden kanssa kristallipallon edessä: mitä tuottaa ja myydä 2000-luvun ihmiselle alati muuttuvassa ympäristössä? Kun kauppa tarjoaa jo monia futuratuotteita, koulutuksella on vain harvoja tulevaisuusohjelmia. Sellaisia ovat mm. jatkuvan koulutuksen periaate ja laajamittainen tietotekniikan opetus. Kaikkialla yritetään ennakoita, millaiset ovat ihmisen henkiset ja aineelliset tarpeet kirjoittamattomalla vuosituhannella.

Ylihuomista koskevat kysymykset kutoutuvat myös parhaillaan meneillään olevaan ammattikasvatustahallituksen ja lääninhallitusten järjestämään AIKUISKOULUTUS NYT! -kampanjaan 1989—90. Kampanjalla pyritään toteuttamaan koulutussuunnittelussamme päättäntävaltaa delegeoivaa käytäntöä. Kenttää innostetaan etsimään aikuiskoulutuksen vaihtoehtoja. Teemavuoden tavoitteena on aktivoida eri tahoja löytämään uusia alueita aikuiskoulutuksessa, selkiyttää opettajien työn muuttumista sekä kiinnittää julkista huomiota aikuiskoulutuksen tilaan ja mahdollisuuksiin. (Ammattikasvatustahallitus 1989). Kampanja on eteenpäin suuntautunut, siinä on selvästi mukana yritys hallita tulevaisuuden muuttuvaa ympäristöä. Tällaiset

lähtökohdat tekevät kampanjasta mielenkiintoisen futurologian tutkimuskohteen.

Kampanjan menetelmiin löytyy **yhtymäkohtia tulevaisuuden ennakoinnin ja suunnitelun** piiristä, mm. Jungkin (1988) tulevaisuusvertaista, joissa ylhäältä päin tuleva, sopeuttava poliittisen suunnittelun malli muutetaan kansalaisten osallistumismalliksi. Liittymän tulevaisuusajatteluun löytää myös, jos kampanjan suosimaa suunnittelutapaa tarkastellaan futurologiassa käytetyn ns. **kompleksisten systeemien teorian lähtökohdista**. Malaskan (1989,3) mukaan "...muutos voi alkaa missä tahansa, missä avoimien systeemien edellytykset vuorovaihtuksen vahvistumiselle ja energian kanavoimisen sisäiselle tehokkuudelle ovat olemassa...".

Naisbitt (1984) puhuu tulevaisuuden megatrendeistä. Kahdelle tulevalle vuosikymmenelle megatrendinä ennakoidaan ympäristön suurta muuttuvuutta, **turbulenssia** (Leuenberger 1986), mikä tällä hetkellä tuntuu kytkeytyvän suureksi osaksi menneillään olevaan **kansainvälistymiseen** ja Itä-Euroopan tapahtumiin. Ansoff (1978) on kuvannut turbulenssiksi kutsuttua ilmiötä seuraavasti:

1) Tapahtumien uutuusaste (yllätyksellisyys) kasvaa. Aikaisemmasta kokemuksesta on vähemmän hyötyä kuin ennen.

- 2) Vuorovaikutus ympäristön kanssa kasvaa. Resursseja on sidottava suhteiden ylläpitämiseen ja ilmiöiden seurantaan yhä useammin.
- 3) Ympäristön muutosnopeudet kasvavat. Tietoa otetaan käyttöön yhä nopeammin.
- 4) Ympäristön monimutkaisuus kasvaa. Erityisesti häiriöt leviävät helpommin ja laajemmalle kuin ennen ja hallittavuus vaikeutuu.

Koulustrategiat — turbulenssin hallintaa

Yritän luonnostella tässä artikkelissa ajatuksia, joissa tulevaisuusulottuvuus olisi mukana, kun "koulutus uusintaa työntekijän". Ensiksi, tulevaisuusulottuvuus liittyy aikuis-koulutukseen tavoitteiden aikaperspektiiviin. Tavoitteiden arviointiperusteita on kaksi, koulutuksen ulkopuoliset kriteerit ja sisäiset kriteerit. Arvioitaessa **koulutusvaikutuksia** koulutuksen ulkopuolisen järjestelmän kriteerien perusteella, kohteena ovat pitkän tähtäyksen tavoitteet, muutokset työikäytymisessä. Lyhyen tähtäyksen tavoitearviointi taas koskee **koulutustuloksia** eli sisäisten kriteerien mukaista pätevöintiä pääteikäytymisessä, mm. muutoksia tiedollisissa, toiminnallisissa tai aseenteellisissa suorituksissa. Koulutusvaikutukset arvioidaan viivästetysti, koulutustulokset välittömästi. On vaikea esittää olettamuksia tutkimustulosten tyystin puuttuessa nykyisestä koulutuspanoksesta, kuinka pitkälle erilaisissa koulutuksissa tavoitteiden aikaperspektiivi yltää, ja miltä osin painopiste on pitkissä koulutusai-
kutuksista, miltä osin välittömissä koulutus-
tuloksissa.

Aikuiskoulutuksesta on muitakin vertautuvia ulottuvuuksia, joilla suunniteltavan tai jo käynnissä olevan koulutusohjelman tulevaisuusperspektiivejä voidaan tarkastella. Toiseksi ajatusaihioksi olen valinnut Helsingin yliopiston Lahden aikuiskoulutuskeskuksessa (Lampi 1988) täydennyskoulutusta varten kehitetyn kolmitasoisen mallin, mihin sisältyvät tarpeet, strategia ja kysyntä ja yrittänyt tuoda siihen mukaan tulevaisuusajattelua. Kehikkoa on kutsuttu virikemalliksi, oraakkelimalliksi ja innovaatiomalliksi.

Mallin taustalla on kritiikki, ettei ammattilaisessa nuorisosaasteen koulutuksessa saavuteta valmiuksia yrityksen kaikkia kolmea kehitysvaihetta, oppimisvaihetta, levittäytymisvaihetta ja lopettamisvaihetta varten. Lampi arvostelee kouluttautumisen suuntautumista vain levittäytymisvaiheeseen ja lopettamisvaiheeseen eli hallitsemaan suhteellisen

strandardeja ratkaisuja. Yrityksen oppimisvaiheessa tarvittavia valmiuksia, erityisesti johdolta ja ammattityöntekijöiltä vaadittavaa innovaatiokykyä ammattillinen nuorisosaaste ei kykene tarjoamaan. Mitä tarkoitetaan innovaatiokyvyllä? Innovatiivisia tavoitteita aikuis-koulutuksessa voisi luonnehtia Kiviniemen (1989) mukaan ammattitaidon laaja-alaistamiseksi, jotta ammattikäytäntöä ja työvälitteitä voidaan uudistaa sekä kohdata uusia tehtäviä. Kyse on ihmisen tietoisuudesta omasta työstään, mistä käytetään jatkossa termiä **yhdennetty osaaminen**. Tavoitteena Lammen (emt.) mukaan on löytää täydennyskoulutusmenetelmä, millä ihmiset saataisiin ottamaan käyttöönsä ja kasvattamaan kullakin yksilöllä hallussaan olevaa henkistä pääomaa, jotta osaamisemme ja menestymisemme taso säilyisi. Perusajatus tässäkin on ympäristön turbulenssin hallinta.

Ympäristön turbulenssin hallinta tapahtuu monella ulottuvuudella ja monella tasolla. Tässä artikkelissa tarkoitetaan ulottuvuuksia, joilla aikuiskoulutusta suunnitellaan, sillä tulevaisuusperspektiivi sisältyy tiedostettuna tai tiedostamattomana tähän vaiheeseen. Suunnitteluun sisältyy kolme tekijäryhmää: koulutustarve, subjektiivisen koulutuskysyntä ja koulutusstrategia. Ulottuvuuksia on kuvattu seuraavasti:

YHTEISÖLLINEN KOULUTUSTARVE

(Yhteiskunnan kehityksen arvioinnista ja työnantajien tarpeista peräisin oleva), jossa koulutustarve voidaan määritellä laajemmista arvoarvostelmista ja/tai työhön liittyvistä tekijöistä käsin, jakaantuu kvalitatiiviseen ja kvantitatiiviseen koulutustarpeeseen. Kvalitatiivisen koulutustarpeen relevanssi sisältää seuraavia ulottuvuuksia (Ekola-Vaherva 1976, 82; Lampi 1988)

- tietouloottuvuus, jonka ääripäinä ovat laaja teoreettisesti painottunut **yhdennetty osaaminen** (valmiudet kehittää omaa työtään teoreettisesti, jokapäiväisiä työikäytäntöjä yleisemmällä tasolla) ja **data** (tiedon palaset)
- taitouloottuvuus, joka yltää **jäsentyneestä osaamisesta sirpalemaiseen taitamiseen**
- ammattikuvat, jotka voidaan sijoittaa ulottuvuudelle **laaja-alainen tehtävä — kapea-alainen tehtävä**

Kvantitatiivinen koulutustarve on ilmaistavissa koulutustarve on ilmaistavissa koulutuksen volyyminä: opiskelijoiden

ja opettajien määrä, koulutuspäivien määrä, tarvittavien resurssien määrä.

SUBJEKTIIVINEN KOULUTUSKYSYNTÄ

- yksilön subjektiivinen koulutuskysyntä, joka sisältää ulottuvuuden **tietojen täydentäminen — halu muuttaa ammatia**
- yksilön motivaatiokenttä, jossa hän arvioi koulutustaan ulottuvuudella **ongelmiin on tai ei ole tarjolla tietoa**.

KOULUTUSSTRATEGIA

Strateginen suunnittelu voi painottua **yhteiskuntakeskeisesti** tai **yksilökeskeisesti**. Tässä syntyy vastakkaisasettelu: ammatillisen aikuiskoulutuksen on otettava huomioon työelämän vaatimukset ja ammatillinen kehitys, mutta koulutuksella on muitakin tehtäviä kuin työvoiman välitön tuottaminen. Tuloksena saattaa olla, etteivät koulutuksen tarjonta ja tarve aina sovi toisiinsa. Koulutusstrategia on kuitenkin hahmoteltavissa edellä esitetyillä ulottuvuuksilla jollakin tarkkuudella.

Ammatillisen aikuiskoulutuksen strategia voidaan jakaa karkeasti kolmeen tyyppiin: kun tehtävä on sirpalemaista taitamista ja herätettävät valmiudet ovat kapea-alaisia, strategia on **osatehtäväkohtainen** täydennyskoulutus. **Tehtäväkohtaisessa** täydennyskoulutuksessa siirrytään vähän kokonaisempan koulutukseen ja lähestytään informaation jakamista (informaation jakamisella Lampi emt. tarkoittaa korkeakoulujen täydennyskoulutuskeskusten tieteellistä informaatiota kentälle välittävää toimintaa) **ammattialakohtaisessa** täydennyskoulutuksessa ja **ammattikohtaisessa** täydennyskoulutuksessa strategialla tähdätään yhdennettyyn osaamiseen.

Tulevaisuusperspektiivin yhdistäminen strategiaan

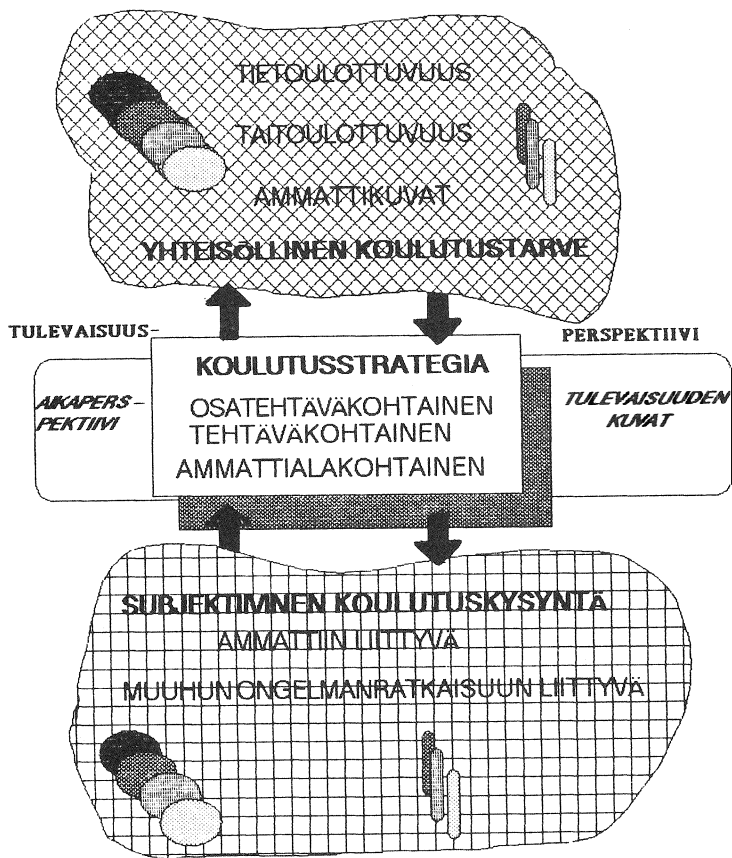
Yleisesti hyväksytään mm. Lehtisalo & Raivolan (1986) esittämä periaate, että perimmältään kaikki kasvatusta ja koulutusta muotoutuu sen mukaan, millaiseksi tulevaisuus mielletään. Strategian valinnassa on aina mukana aikaulottuvuus joko eksplisiittisenä tai implisiittisenä. Kyse on pikemminkin siitä, miten tulevaisuusperspektiivi sitten voitaisiin ottaa huomioon suunnittelussa?

Tulevaisuusperspektiiviä etsivät keskustelut voidaan Blinnikan (1977) mukaan jäsentää kahteen toisiinsa kietoutuvaan kenttään. Toiselle kentälle kuuluvat **tulevaisuudenkuvat** toiveineen ja uhkineen (maapallon tulevaisuus, Euroopan tulevaisuus, Suomen tulevaisuus, koulutustarpeeseen liittyen työnantajien ennakoima toimialan kehitys, yrityksen sisäinen toiminta, valmistusmenetelmät, tuotteiden markkinoilletulo, palveluiden hinnoittelu). Toisessa kentässä on **aikaperspektiivi** (ajattelemmeko oman eliniän jälkeistä aikaa, vuosituhannen vaihdetta, ajankohtaa, jolloin suuret ikäluokat tulevat eläkeikään, tapahtumien hahmottamista kausaalisuhtein, tulevaisuudelta odotettavaa tapahtumien määrää). Tulevaisuutta koskevia suunnitelmia kutsutaan strategioiksi. Strategia yhdistettynä tulevaisuusperspektiiviin muodostaa Bjerstedtin (1982) mukaan **tulevaisuusvalmiuden**. Aikuisten koulutukseen hakeutuminen, kysyntä, on tarjonnan tulevaisuudenkuva ja päinvastoin. Koulutuskysynnästä on esimerkiksi löydettävissä seuraavia vaihtoehtoisia, osin arvaamattomia asennoitumisia

- ottavatko ihmiset tulevaisuutensa omiin käsiinsä hakeutumalla koulutukseen vai lottoamalla viikottain
- käsitetäänkö tulevaisuus teoilla ja toiminoilla vaikutettavaksi ulottuvuudeksi vai ohjautuvaksi jostakin ulottumattomissa olevista globaaleista tekijöistä tai
- onko jollakin ammattialalla työvoimapuula vai työttömyys?

Tulevaisuusvalmiuden kehittämiseksi on tarjolla lukuisia menetelmiä. Yksi niistä on **tulevaisuusperspektiivin luominen tulevaisuussignaalien avulla**. Lappilainen esimerkki signaalien havaitsemisesta ja tulkinasta — tai paremminkin virhetulkinnasta ja sopeutumisesta — on riekon pyynti: kun messinkinen pyydyslanka alkoi katkeilla lumirajasta, se vaihdettiin teräslankaan. Kun teräslankakaan ei kestänyt, pyydysissä oli siirryttävä hopealankaan. Lappilaisten olisi pitänyt tulkita tapahtuma signaaliksi yli rajojen leviämästä saastumisesta. Signaalien vähättely ja virhetulkinta estävät strategian synnyn. Tulevaisuusvalmius on, kuten esimerkiksi, yleensä ympäristöturbulenssiin alistumista.

Tulevaisuuden kannalta tärkeiden signaalien etsintää ja tulkintaa on opiskeltu monissa Jyväskylän yliopiston Täydennyskoulutuskeskuksen peruskoulujen sekä lukioiden rehtoreille ja koulunjohtajille järjestämässä koulutustilaisuuksissa. Millaisen koulun tulevaisuuteen viittaavat kansainvälistymi-

Tulevaisuusvalmiuden tekijöitä on koottu kuvioon 1.: Koulutusstrategia on ikäänkuin kahden kiven, yhteisöllisen koulutustarpeen ja subjektiivisen koulutuskysynnän puristuksessa, mutta samanaikaisesti strategia vaikuttaa myös koulutuskysyntään ja -tarpeeseen sekä tarpeissa että kysynnässä on odotuksia välittömistä tuloksista ja pitempiaikaisista vaikutuksista. Strategian taustalla on ajasta ja kuvista rakentuva tulevaisuusperspektiivi.

nen, teknologian uudistuminen, työn arvostuksen muutokset, keskustelu kansalaispalasta, yksilöllisten työaikojen sekä varhaiseläkkeiden yleistyminen jne. Signaaleista on rakennettu vaihtoehtoisia tulevaisuusperspektiivejä, milloin utopioita, milloin dysutopioita. Tulevaisuusperspektiiveihin on sisällynyt sekä tulevaisuudenkuvia että aikaperspektiivejä. Tärkeää on ollut oppia näkemään vaihtoehtoisia valinnoista rakentuvia tulevaisuuksia: millaiset tapahtumat yhteenliitettynä vievät todennäköisesti edistyvään oppimisen yhteiskuntaan, milloin polarisoituneeseen A- ja B- kansalaisten yhteiskuntaan.

Joissakin ryhmissä on menetelty toisinpäin. Aluksi on kirjattu kehityksen **megatrendejä** eli kehityssektoreita kuten väestön rakenne, tuotannon rakennemuutokset, uu-

denlaiset ammattitaitovaatimukset, kansainvälistymisen myötä tapahtuva maailman muuttuminen yhdeksi isoksi maailmankyläksi jne. Sitten näille sektoreille on laadittu kullekin 3–4 vaihtoehtoista tulevaisuuden tilaa. Tulevaisuudentiloja on tarkasteltu signaaleiden valossa: mikä viittaa siihen, että vaatimukset kapea-alaisesta osaamisesta ovat muuttumassa vaatimuksiksi laaja-alaisista ammattityöntekijöistä, jotka tekisivät teollisuudessa sekä perinteisiä työntekijätehtäviä että toimihenkilötehtäviä. Tai, onko vihjeitä suomalaisen työvoiman syrjäytymisestä ulkomaisen tieltä yhdentymiskehityksen kylkiäisenä? Keskustelu on palannut lopuksi koulun tasolle, millä strategioilla ennakoituihin tulevaisuuksiin pitäisi varautua näiden tulevaisuudenkuvien valossa ja valituilla aikaperspektiiveillä eli tulevaisuusvalmiuteen.

Tulevaisuusperspektiivien ja strategioiden tutkimus

Kun Aikuiskoulutus nyt -kampanjaan liitetään futurologista tutkimusta, tarkoituksena on kuvata ja ymmärtää kampanjaan aktiivisesti osallistuvien **tulevaisuusvalmiutta**. Tutkimuksen tarkoitus on täsmennettävissä seuraaviksi tavoitteiksi:

- 1) Millaisia tulevaisuuden uhkakuvia, toivekuvia ja nykyisten kehityslinjojen jatkumoita liitetään alueelliseen aikuiskoulutuksen kehittämiseen?
- 2) Millainen on näiden tulevaisuudenkuvien aikaperspektiivi?
- 3) Millaisia aikuiskoulutusstrategioita esitetään tutkimustehtävien 1 ja 2 luomassa tulevaisuusperspektiivissä?

Ongelma jakaantuu seuraaviksi alaongelmiksi:

- 3.1. Millaisia yksiköllisiä ja yhteisöllisiä koulutustarpeita on kampanjaan osallistumisen taustalla?
- 3.2. Millaisia koulutustavoitteita kampanjaan esitettyihin suunnitelmiin liittyy?
 - Miten painottuvat klassiset oppiaineet ja roolispesifi tieto suunnitellussa koulutuksessa?
 - Mitkä ovat koulutuksen eriytymisvaihtoehdot eri instituutioihin?
 - Mitkä ovat kvalifikaatioiden standardoinnin vaihtoehdot?
 - Millaisella strategialla vastataan jatkuvan koulutuksen vaatimuksiin, kun ammattirooleihin liittyvä spesifi tieto kasvaa nopeasti?
 - Onko suunnitellussa koulutuksessa avoin pääsy opiskelemaan vai edellytetäänkö toisilleen rakentuvia kvalifikaatioiden sarjoja?
4. Miten tulevaisuusvalmius ilmenee tulevaisuusperspektiivien ja koulutusstrategioiden välisenä synteessinä?

Tutkimus toteutetaan lääneittäin. Lääninhallituksissa toimivat kampanjan yhdyshen-

kilöt ovat koonneet luettelot aikuiskoulutus-kampanjaan osallistujista. Tutkimushenkilöinä on oppilaitosten ja kurssikeskusten rehtoreita, apulaisrehtoreita, aikuiskoulutusosastojen johtajia, opettajia ja aikuiskoulutusasiamiehiä. Asianosaisten määrä vaihtelee lääneittäin, tutkimus ei aseta rajoja osallistujamäärille.

Näitä henkilöitä on pyydetty aluksi vastamaan kyselyyn, joka on koskenut 1) kampanjaan esitettyä suunnitelmaa (mm. sen taustaksi ajateltavissa olevaa koulutustarvetta ja -kysyntää sekä suunnitelman ajallista ulottuvuutta), 2) aikuiskoulutuksen tulevaisuuden uhkakuvia 3) toivottavaa tulevaisuutta ja 4) jatkuvaksi oletettavia nykyisiä kehitysuuntia. Toisessa vaiheessa lääninhallituksissa järjestetyissä seminaareissa työskentelyä on jatkettu strukturoidulla ryhmätyöllä kuu-den hengen ryhmissä (6.3.5 tekniikka).

Menettely on tuottanut runsaasti ratkaisuehdotuksia kyselyssä esitettyjen aikuiskoulutuksen uhkien torjumiseksi. Seminaareihin on kuulunut myös lyhyt luento tulevaisuuden ennakkointimenetelmistä keskusteluihin ja tutkimuksen osana valmistuneen aikuiskoulutusbarometrin esittely.

Tutkimus on herättänyt kiinnostusta aikuiskoulutuskampanjaan osallistuneiden piirissä. Eräässä läänissä sen jopa väitettiin houkuttelevan mukaan uusia oppilaitoksia. Tutkimus näyttää virittävän aikuiskoulutusta kehittävien ihmisten sosiaalista mielikuvitusta ja saattavan heidät yhdessä keskustelemaan turbulenteista ympäristöistä. Tällainen toiminta liittyy myös tulevaisuusajattelun perimmäiseen tavoitteeseen: yritykseen muuttaa ihmiskunnan ja sen osien "shokkioppiminen" ennakoivaksi oppimiseksi.

— *Miten olet ajatellut viettää iäisytesi, kysyi Jumala Leeviltä. Leeville oli syntynyt shokkioppimisen kautta pikasuunnitelma.*
— *Jos saisi yrittää sielunvaellusta, pyysi Leevi. Jos vaikka aloittaisin variksesta.*

Hanke liittyy Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksessa meneillään olevaan aikuiskoulutuksen tutkimukseen. Rahoittajina ovat Jyväskylän yliopisto ja ammattikasvatushallitus ja yhteistyötahoina lääninhallitukset ja Ammattikasvatushallinnon koulutuskeskus. Vasuullisena tutkijana toimii KL Pirkko Remes, puh. 941-603308.

LÄHTEET

- Ansoff, H. 1978. Planned management of turbulent change. The encyclopedia of professional management. McGraw Hill.
- Bjerstedt, Å. 1982. Framtidsberedskap som utbildningmål. Lärarhögskolan i Malmö. Pedagogisk-psykologiska institutionen 425.
- Blinnikka, M-L. 1977. Ihmisen aikaperspektiivi ja tulevaisuuden kuva. Turun yliopisto. Psykologian tutkimuksia 27.
- Ekola, J. & Vaherva, T. 1980. Aikuisopetus. Helsinki: Tammi.
- Jungk, R. & Muellert, N. 1987. Tulevaisuusverstaat. Käsikirja elvyttämisen mahdollisuuksista. Karkkila: Keskinäisen Sivistyksen Seura — Suomen Lataamo.
- Kiviniemi, K. 1989. Toteutuuko joustavuus ammatillisessa aikuiskoulutuksessa? Selvitys erään tapaustutkimuksen lähtökohdista ja nykytilasta. Työelämän ja koulutuksen suhteiden tutkimusohjelman tutkijaseminaari. Helsinki 27.11.1989.
- Lampi, H. 1988. Kuinka aikuisia koulutetaan — ammattikoulu työpaikalle. Teoksessa S. Helakorpi. (toim.) Ihminen — työ — koulutus. Ammattikoulujen Hämeenlinnan opettajaopisto. Julkaisuja 33, 79—87.
- Lehtisalo, L. & Raivola, R. 1986. Koulutuspolitiikka ja koulutussuunnittelu. Helsinki: WSOY.
- Leuenberger, T. 1986. Global trends in employment: problems and strategies. Teoksessa H. Davis & D. Gosling (toim.) Will the future work? Geneva: World Council of Churches, 3—16.
- Malaska, P. 1989. Periferian tulevaisuus. Futura 8 (39), 3—5, 21.
- Naisbitt, J. 1984. Megatrends. Ten new directions transforming our lives. London: Macdonalds & Co.

tion. The goal is to activate the various parties to find new areas in adult education, to clarify the situation with regard to the changes taking place in the work of teachers, and to attract the attention of the public to the state of adult education and its potentials. The campaign is a progressive one — it includes a distinct endeavour to cope with the changing environment of the future. With premises such as these, the campaign represents an interesting example of futurologic research.

Pirkko Remes 1990. The Future Perspectives in the Adult Education Now Campaign. — The Adult Education Now campaign of 1989—90 is aimed at the implementation of a practice of delegating powers of decision in Finnish educational planning. The idea is to inspire educators in the field to seek out alternative means of adult educa-